

DANMARK I DEN GLOBALE ØKONOMI

SEKRETARIATET FOR MINISTERUDVALGET

Prins Jørgens Gård 11, 1218 København K

Telefon 33 92 33 00 - Fax 33 11 16 65

Bilag om status for klimaforhandlingerne¹

Historisk rids

De internationale klimaforhandlinger førte i 1997 til enighed om Kyoto-protokollen. Denne pålagde industrilandene at reducere deres drivhusgasudledninger i 2008-12 med i gennemsnit 5,2 % i forhold til deres udledninger i 1990. EU-15 påtog sig en reduktionsforpligtelse på 8 %.

Ud over bindende reduktionsforpligtelser rummer Kyoto-protokollen et regelsæt for international handel med udledningsrettigheder – de tre såkaldte fleksible mekanismer: 1) Joint Implementation (JI) vedrørende drivhusgasreducerende projekter i andre lande med reduktionsforpligtelser, fortrinsvis Central- og Østeuropa, 2) Clean Development Mechanism (CDM) vedrørende drivhusgasreducerende projekter i udviklingslande, og 3) handel med CO₂ udledningskvoter.

EU vedtog i 1998 en intern byrdefordeling af den fælles reduktionsforpligtelse på 8 %. Danmark skal ifølge denne reducere med 21 %, mens de fleste andre EU-lande har lavere reduktionsforpligtelse eller mulighed for at øge udledningen.

I 2001 besluttede USA ikke at ratificere Kyoto-protokollen. Efter Rusland ratifikation i november 2004 trådte protokollen i kraft i februar 2005.

Dansk klimainsats

I 2002 blev der opnået enighed i EU om kvotehandelsdirektivet, som trådte i kraft i 2005. Direktivet etablerer rammerne for allokering af kvoter til en række brancher og virksomheder, samt regler for køb og salg af kvoter virksomhederne imellem. Dette er senere blevet suppleret med det såkaldte Linking-direktiv, som giver de kvotebelagte virksomheder mulighed for også at anvende Kyoto-protokollens to projektmekanismer (JI og CDM).

I februar 2003 lancerede den nuværende regering en ny klimastrategi, hvori vægten lægges på en omkostningseffektiv opfyldelse af den danske reduktionsforpligtelse med udstrakt anvendelse af Kyoto-protokollens fleksible mekanismer.

Centralt for den samlede reduktionsindsats er de Nationale Allokerings Planer (NAP), som udover at redegøre for kvoteallokering til de omfattede virksomheder også skal redegøre for, hvordan hver medlemsstat samlet vil opfylde sine reduktionsforpligtelser. Den første (dækkende prøveperioden 2005-07) blev udarbejdet i 2004. Den anden (dækkende Kyoto-forpligtelsesperioden 2008-12) skal fremsendes til EU Kommissionen i juni 2006.

Basalt set kan reduktionsforpligtelsen indfries ved:

1. At tildele færre kvoter til kvotevirksomhederne, som så må reducere deres egen udledning eller købe kvoter af andre virksomheder i EU og/eller købe JI/CDM kreditter i udlandet;

¹ Bilaget er udarbejdet af Miljøministeriet, Trafikministeriet og Udenrigsministeriet efter bestilling af Sekretariatet for ministerudvalget for Danmark i den globale økonomi. Bilaget er sendt til Globaliseringsrådet som faktuel baggrund for Globaliseringsrådets diskussioner. Globaliseringsrådet kan ikke tages til indtægt for bilaget.

2. At regulere eller motivere til færre udledninger i de ikke-kvotebelagte sektorer (fx husholdninger, landbrug og transport); eller
3. At staten køber kreditter i udlandet.

Fremskrivninger af Danmarks emissioner² viser, at den såkaldte klimamanko - dvs. hvor meget Danmark endnu mangler for at opfylde vores reduktionsforpligtelse - er reduceret til 8-13 mio. tons CO₂ årligt i forpligtelsesperioden, i modsætninger til tidligere skøn på 20-25 mio. tons CO₂ årligt. Men klimamankoen er fortsat en stor udfordring.

Kyoto-protokollens fleksible mekanismer

Kyoto-protokollens tre fleksible mekanismer er et vigtigt supplement til indenlandske virkemidler. Handel med kvoter og kreditter kan åbne op for billige reduktioner for kvotevirksomhederne og statslige indkøb af kreditter fra JI og CDM medvirker til at opfylde Danmarks internationale klimaforpligtelser. Hertil kommer, at anvendelse af de fleksible mekanismer kan bidrage med teknologioverførsel til andre lande, samtidig med at statslig involvering kan medvirke til, at markedet for CO₂ kreditter udvikles til gavn for de private aktører. På denne baggrund har regeringen afsat 1.330 mio. kr. til statslige indkøb fra JI og CDM projekter i årene 2003-09.

Clean Development Mechanism

Udenrigsministeriet står for statens køb af klima-kreditter i udviklingslandene og har foreløbigt etableret samarbejde med Indonesien, Kina, Malaysia, Sydafrika og Thailand. Derudover har Udenrigsministeriet mulighed for at købe "færdigudviklede" kreditter fra projekter i andre udviklingslande.

Udenrigsministeriet har indtil slutningen af 2005 indgået seks CDM-købsaftaler for i alt 90,3 mio. kr. til køb af 2,6 mio. tons CO₂ til reduktion af den danske CO₂-forpligtelse med en gennemsnitspris på 38 kr./ton fra hhv. Egypten, Malaysia, Sydafrika og Thailand. Derudover er 100 mio. kr. anvendt til kredittkøb gennem Danish Carbon Fund i Verdensbanken.

I foråret 2006 vil Udenrigsministeriet udarbejde en CDM-strategi for køb af kreditter i perioden 2006-2009. Strategien vil beskrive de internationale rammebetingelser, som bl.a. er fastsat i Kyoto-protokollen og beslutningerne fra Klimamødet i Montreal, og kortlægge synergieffekterne mellem CDM-projekter og den øvrige internationale indsats.

Danmark har endvidere indgået samarbejdsaftaler om klimaprojekter med Argentina, Chile, Marokko, Mexico og Nicaragua. Disse aftaler åbner mulighed for, at private danske virksomheder kan deltage i CDM-projekter i disse lande.

Joint Implementation og Clean Development Mechanism i Østeuropa

Miljøministeriet står for indkøb af klimakreditter fra projekter i Østeuropa, hvor der er indgået samarbejdsaftaler om klimaprojekter med Armenien, Azerbaijan, Bulgarien, Estland, Georgien, Kirgisistan, Letland, Moldova, Polen, Rumænien, Slovakiet, Tjekkiet og Ukraine.

Projekter kan omfatte vedvarende energi, brændselsskifte, energieffektivisering, opsamling af metangas (lossepladser), og reduktioner af drivhusgas udledninger fra industri. Regeringen har afsat 100 mio. kr. årligt til brug for JI og CDM projekter i Østeuropa, Kaukasus og Centralasien. Miljøministeriet har tre metoder for indkøb af klimakreditter: Via udbud, direkte samarbejde og kreditfonde.

² Miljøstyrelsen, juni 2005

Miljøministeriet har foreløbigt indgået kontrakter om køb af ca. 2,7 mio. tons CO₂-kreditter fra seks projekter for i alt 83,3 mio. kr. og har endvidere optioner på 2,6 mio. tons CO₂-kreditter fra disse projekter. Der er allerede tre projekter i gang som genererer CO₂-reduktioner. Miljøministeriet her endvidere indgået tre rammekontrakter om indkøb af kreditter gennem CO₂-kreditbanker og –fonde, hvorfra der forventes mellem 2,85 og 3,7 mio. tons CO₂-kreditter.

Den Danske CO₂-fond

Udvikling og indkøb af CO₂-kreditter er underlagt et kompliceret regelsæt. Nogle virksomheder kan derfor have interesse i at få adgang til kreditter uden direkte projektengagement.

Udenrigsministeriet og Miljøministeriet har derfor medvirket til etablering af Den danske CO₂-fond, som administreres af Verdensbanken. Ud over de to ministerier er fonden etableret sammen med energiselskaberne E2 og Elsam, Aalborg Portland, Mærsk olie og Gas og Nordjysk Elhandel, som samlet har indskudt over 400 mio. kr. i fonden. Det forventes, at Verdensbanken kan levere CO₂-kreditter til en gennemsnitspris på omkring 40 kr./ton.

Indsatsen efter 2012

På FN's 11. klimakonference i Montreal i december 2005 blev der for det første opnået enighed blandt alle deltagende lande, herunder USA, om at starte en formel dialog om en fremtidig klima-indsats under FN's Klimakonvention. For det andet blev det besluttet at starte en formel proces, der skal føre til en aftale om industrilandenenes forpligtelser - bortset fra USA og Australien - under protokollen efter 2012.

Det forventes, at resultatet af de to processer vil føre til en samlet klimaaf tale for perioden efter 2012.

Den danske miljøminister har i Montréal desuden aftalt med sine kolleger fra Sydafrika, Sverige og Canada at fortsætte den uformelle klimadialog, som blev igangsat i august 2005 med henblik på at medvirke til at opbløde de stejle fronter i klimaforhandlingerne.

Miljøministerrådets konklusioner fra marts 2005 konstaterede, at for at opfylde EU's 2 graders målsætning, synes det nødvendigt, at de globale drivhusgasemissioner topper indenfor 2 årtier, efterfulgt af betydelige reduktioner i størrelsesordenen mindst 15 % og måske helt op til 50 % i 2050. Som ledetråd for de videre forhandlinger fandt miljøministrene, at der bør overvejes reduktioner mindst i størrelsesordenen 15-30 % i 2020 og 60-80 % i 2050 for de industrialiserede lande. Det Europæiske Råd (DER) bekræftede efterfølgende reduktionsmålet for 2020 og anerkendte reduktionsbehov for 2050 ”i ånden af miljøministerrådet”.

For evt. faktuelle spørgsmål: Funktionsleder Eva Jensen, Miljøministeriet, telefon 3266 0258 og fuldmægtig Torsten Malmdorf, Udenrigsministeriet, telefon 3392 1689.